

PO OBISKU AKTIVISTOV OF V LJUBLJANI

Krepi nas za vest

da so z nami jugoslovanski narodi

Clani krajnjih odborov OF za Trst so se dni, na vabilo mestnega odbora OF za Ljubljano, obiskali slovenskega prestolnice. Obisk je bil sicer kratek, od sobote do nedelje, toda kljub temu so Trščani odnesli globoke vtise in marsikaj videli. Prisrčni, bratski sprejem, ogled tovarn in kulturnih ustanov ter prijateljski razgovor z ljubljanskimi tovariši so bili veliko zadovoljenje in priznanje doslednim in uspešnim tržaškim tovarišem.

Iz Trsta smo se odpravili z avtobusom v prvih popoldanskih urah v soboto 13. t. m. Na kratkih formalnostih in lokih smo bili v nekaj urah v Ljubljani. Vso pot je delovalo. Mislili smo, da bo v Ljubljani mrzleje, pa je bilo krajaj topleje kakor v Trstu.

Ko smo dospeli v Ljubljano, nam gostitelji priredili malo zabavo v Unioni, v Srebrni dvorani. V imenu mestnega odbora OF Ljubljana je goste pozdravil dr. Modic, minister za pravosodje pri republikanski vladi LRS. Prisotni pa so bili med drugimi tudi predsednik mestne občine, tov. Jaka Avšič, narodni heroj tov. Jože Rantavšek in tov. Branko Bačič. Tov. Modic je omenil, kako se v Trstu zbira v trdno voljo, vso srčno, italijanski imperialisti, komunisti in v katoliški reakcija, za skupno gonjo proti novi Jugoslaviji. Kljub vsem sovražnim silam pa gre Jugoslavija naprej, po poti izgradnje lepšega življenja, v socializmu, in pridobiva mednarodni ugled v svetovni veliki in občudovani večji razvoji in uspehi. Razvoj in uspehi socializma v Jugoslaviji sta neposredno velika opora borbi tržaškega ljudstva in slovenskega žilja za njegove pravice.

V imenu gostov se je zahvalil za sprejem, tov. prof. Kozel, ki je rekel, da so sprejeli vabilo mestnega odbora OF z velikim veseljem, da se lahko z ljubljanskimi tovariši pogovorijo, da povedo, kako je pri nas v Trstu in vido in sprašajo, kako delajo naši bratje v Ljubljani. Priznal je, da se v Sloveniji in po vsej Jugoslaviji zelo intenzivno zanimajo za razmere in borbo v Trstu in poudaril, da je to dejstvo v veliko pomoč naši borbi. Omenil je najprej nekakšne "Wintertone" glede dvojezičnega napisa, ukrep, ki se sklicuje na jasistične zakone, daje potu italijanskim nacionalistom in tepta naše osnovne pravice. V kratkem nagovoru je nato tov. Ivan Novak opisal težave zaradi razcepljenosti, ki jo je vnela med tržaško delovno ljudstvo izdajalska politika Kominforma, in je poudaril, da nas krepi za vest, ker poznamo jugoslovansko stvarnost.

Po zakuski smo si ogledali mednarodno fotografsko razstavo v prostorih bivše kavarne Emana. O razstavi bi moral nekdo napisati poseben članek, tako je lepa, pestra in zanimiva, pravi užitek za vsakogar. To potrjuje tudi izredni obisk občinstva. Dolgo časa smo bili na razstavi in si ogledovali slike, nato pa smo ogledali naše vtise in spominjali knjigo, priznanje in pohvalo prirediteljem in sodelavcem ter se podpisali. Marko pa se je vrnil na ogled v nedeljo popoldne. Srečali smo tudi skupino Tržčanov, ki so prišli na ogled razstave v Flaminjskim društvo, ki je v njen namen organiziralo poseben izlet iz Trsta. Med izletniki je bilo tudi več tržaških Italijanov, ki so izrazili svoje občudovanje.

Nato smo šli v Mestno gledališče, kjer smo gledali komedijo "Pol kg Shakespeara".

Med knjižničarji v Buenos Airesu (Argentina) je zavladalo veliko ogorčenje, ker je bilo uspešno njihovu tovarišu po poklicu zvišati promet na njihov račun. Ta je namreč razpisal, da bo prodajal odsele knjige po težki tolini in toliko centavrov za funt. Ali je ta novost tako vplivala ali kaj, trgovcu se je rečno z vsakim dnem večal promet. Počela je vmes družba za praznično literaturo z ostrim protestom, a ni opravila nič. Kupci so kar nenehoma trumoma obiskovali trgovino.

Kupec: "Prosim ti fante najnovjših romanov." — Prodajalec: "Ali naj dodam še kakrsko pesmi, da se bo tebi popolnoma ujemala?" Knjižničar je zadovoljen kupci pa tudi, saj bodo pri njem počeli svojo dušno hrano.

Agnes de Mille, ena najbolj znanih ameriških koreografkin, ki se je pridobila med drugim s svojo glasbeno komedijo "Oklahoma", je pred kratkim dala v tisk svojo avtobiografijo z naslovom "Eles ob piscali".

GOSTOVANJE AMERISKEGA BALETA V EVROPI

Ameriški baletni gledališče pripravljajo za prihodnje leto gostovanje po največjih evropskih mestih. Prva predstava njihovega baleta, ki jo bo obiskala ta skupina, ki jo vodi Edinburg, Florencia, Benedek in Berlin.

medijo Draga Gervaisa "Karlina Reškan". Bila je to že sedemnajsta predstava, in gledališče je bilo natrpano občinstva. Clani Mestnega gledališča so lepo igrali, zlasti pa France Presetnik, reški župan, in Alenka Svetelova, vlogi Karoline. Vesel humor, včasih satira, in vsebina komedije so vzbujali smeh in dobro voljo občinstva. Ljudje se naveličajo težkih del, včasih si prav želijo takih predstav.

Po večerji se je razel prijateljski razgovor z ljubljanskimi tovariši. Zito so se zanimali za vse podrobnosti našega delovanja, za življenje tržaškega delovnega človeka, kaj počenajo italijanski iredentisti, komunistični nestrpnosti, kaj delava madina, naši dijaki, prosvetna društva itd. Povedali so nam o svojih uspehih in težavah. Opazili smo, da z velikim zanimanjem sledijo tržaškim dogodkom in čutili, da so njihove misli in skrbi vedno pri nas, da nas vežejo trdne vezi, ki ne poznajo meja.

V nedeljo popoldne smo obiskali Litostrojo, Marsikdo iz skupine je že obiskal, a vedno vidi nekaj novega; vedno novi vtisi, novi stroji in naprave, novi izdelki, ki so ponos jugoslovanskih delavcev. Neki tovariš, ki dela v tovarni strojev v Trstu, se ni mogel načuditi; opazoval je stroje, še bolj pa izdelke. Asem bi moral priti tisti, ki pravi, da ne bo Jugoslavija nikdar razvila svoje industrije in da so jugoslovanski delavci nesposobni. Marsikaj bi se lahko od njih naučili. Tako mi je rekel med obiskom.

V montažnem oddelku smo videli skoraj že končano močvirno turbino za elektrarno v Zenici in vrsto manjših turbin za razne elektrarne v Sloveniji. Kar strmiš in občuduje, tembolj, če pomisli, da je tam pred nekaj leti rasla še koruza, zdaj pa stoji Lito stroj.

Po obisku v Litostroju smo šli v Narodno galerijo, da si ogledamo dela naših umetnikov-slikarjev, nato pa še v Moderno galerijo. Tu nas je sprejel tov. Miha Maleš, ki ravnarstvo razstavlja svoja zbiranja dela. Osebnost nam je razkazala "razstavo" in daljši "pogled" na delih, ki so sad njegovega fotografiranja in bivanja v Franciji, Belgiji, Holandiji in Angliji. Človek se kar čudi njegovi umetniški plodovitosti.

Popoldne, pred odhodom, je bila kratka zabava na gradu. Tov. Stoka se je zahvalil za gostoljubnost in izrazil željo, da bi se taki medsebojni stiki še bolj razvijali. "Mi imamo težko borbo, je dejal tov. Stoka, toda ostanemo nepopustljivi in še bolj trdni, ker vemo, da so z nami bratski jugoslovanski narodi in da je Jugoslavija na pravi poti v borbi za boljšo bodočnost."

V imenu gostiteljev pa se je od gostov poslovil tov. dr. Modic.

Ponedeljko-va premiera Debussyjeve opere "Pelléas et Mélisande" je bila skupina obiskovalcev, ki so prišli na ogled razstave v Flaminjskim društvo, ki je v njen namen organiziralo poseben izlet iz Trsta. Med izletniki je bilo tudi več tržaških Italijanov, ki so izrazili svoje občudovanje.

Nato smo šli v Mestno gledališče, kjer smo gledali komedijo "Pol kg Shakespeara".

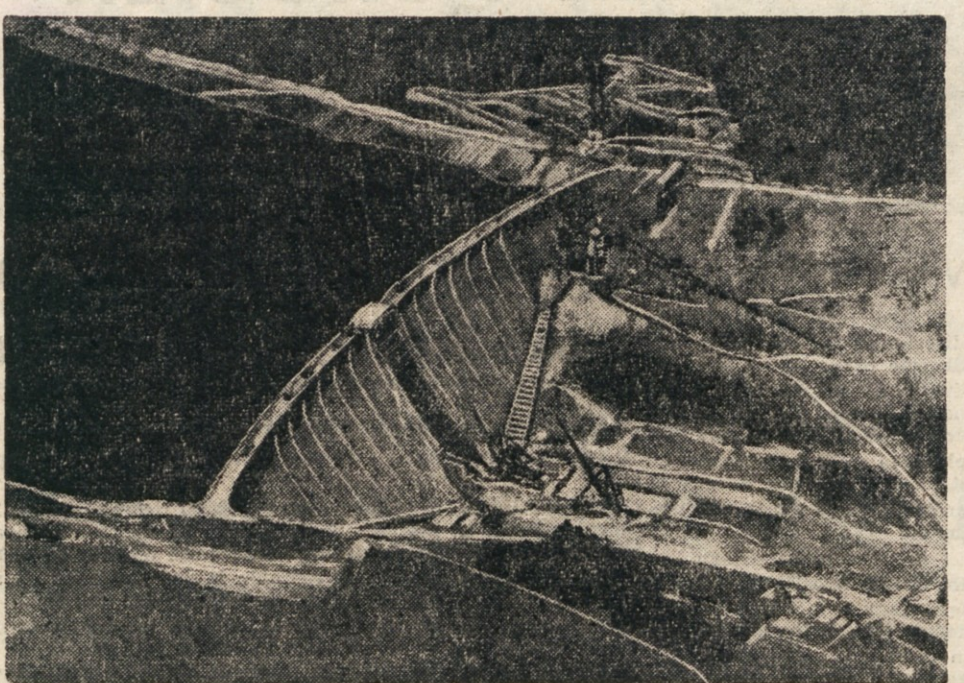
Med knjižničarji v Buenos Airesu (Argentina) je zavladalo veliko ogorčenje, ker je bilo uspešno njihovu tovarišu po poklicu zvišati promet na njihov račun. Ta je namreč razpisal, da bo prodajal odsele knjige po težki tolini in toliko centavrov za funt. Ali je ta novost tako vplivala ali kaj, trgovcu se je rečno z vsakim dnem večal promet. Počela je vmes družba za praznično literaturo z ostrim protestom, a ni opravila nič. Kupci so kar nenehoma trumoma obiskovali trgovino.

Kupec: "Prosim ti fante najnovjših romanov." — Prodajalec: "Ali naj dodam še kakrsko pesmi, da se bo tebi popolnoma ujemala?" Knjižničar je zadovoljen kupci pa tudi, saj bodo pri njem počeli svojo dušno hrano.

Agnes de Mille, ena najbolj znanih ameriških koreografkin, ki se je pridobila med drugim s svojo glasbeno komedijo "Oklahoma", je pred kratkim dala v tisk svojo avtobiografijo z naslovom "Eles ob piscali".

GOSTOVANJE AMERISKEGA BALETA V EVROPI

Ameriški baletni gledališče pripravljajo za prihodnje leto gostovanje po največjih evropskih mestih. Prva predstava njihovega baleta, ki jo bo obiskala ta skupina, ki jo vodi Edinburg, Florencia, Benedek in Berlin.

Novi orjaški jez blizu Birminghama. — Kmalu bodo dogradili veliki jez v Clearvenu v waleških hribih zahodno od Birminghama. Skoraj sedem km dolg bazen nad jezo zadržuje 59 milijonov 413 tisoč ton vode; jez bo odsejal oskrboval mesto Birmingham tudi v najvišji suši z zadostnimi količinami vode.

BEŽNI POPOTNI VTISI MLADEGA FOTOREPORTERJA

„FRANKFURT - GLAVNO MESTO EVROPE“

Po končani vojni, čim so razmere to dopustile, je nešteto oseb obiskalo najbolj razširjeno državo Evrope. Eni zaradi tega, da bi videli svoje sorodnike in prijatelje, o katerih dolgo let niso vedeli ali so živi ali mrtvi, medtem ko so drugi odšli tja, da bi se na lastne oči prepričali kaj je ostalo od mest in vasi po koncu najstrašnejše vojne. So tudi drugi, ki so na svojih telesih občutili vso zvestost nacifasizma, ko so garali in umirali v nemških koncentracijskih taboriščih. Tudi ti prihajajo v to kraje, čeprav samo za trenutek, da se oddolijo spominu onih, ki tam poginili, ker so se uprli tiraniji nacifasističnega režima, ki je bil v srednjem evropskem delu Evrope. Danes lahko vidimo, da se razvija in spominjsko plašč v počastitev židovskih žrtvi.

Večji del mesta je bil porušen v zadnji vojni, lahko rečemo, da sta bila središče in stari deli bombardirana skoraj do kraja. V teh predelih so bile najlepše in najzanimitejše stavbe kakor: poštna, znamenita stara občinska palača, rojstna hiša pesnika

Goetheja, katedrala, Opera in mnogo drugih palač. Vsi ti biseri arhitektonske umetnosti, so bili uničeni. Medtem ko so sežigali zgradbe za urade v modernem stilu, so obnovili starodavno hišo in rojstni dom Goetheja v njunem prvotnem slogu.

Glavna ulica, imenovana "Zeile" je v nekem pogledu podobna ulici v trgovskem centru ali pa ulici kot jih lahko vidimo v italijanskih južnih mestih, kjer prodajajo vse vrste blaga. V tej ulici so krasne in razkošne moderne trgovine, med njimi pa tudi napačne prodajne stojnice; tu in tam so obnovljene palače, prav blizu pa tudi za silo postavljene hišice in barake. Frankfurt je bil vedno trgovsko mesto, zato ga je vlada prišla obnovljati, da bi mu dala značaj iz predvojnega doba ter tako dvignila moralo prebivalstva. Ki je bilo v vojni tako močno prizadeto. Zaradi tega gradijo povečini v sredini mesta nove hiše in palače, namenjene trgovinam in zasebnim stanovanjem; vlada je za nove gradnje vložila več milijard nemških zapadnih mark. Ker pa je bil porušen tako velik del mesta, napreduje obnova le počasi in se danes hodimo ponekod več kilometrov med ruševinami zombardiranih in požganih hiš. In ljudje še vedno stanujejo med ruševinami in v zasilih hiš, kar je žalostno. Čeprav smo prišli v Frankfurt, da bi videli, kaj je ostalo od mesta, napreduje obnova le počasi in se danes hodimo ponekod več kilometrov med ruševinami zombardiranih in požganih hiš. In ljudje še vedno stanujejo med ruševinami in v zasilih hiš, kar je žalostno. Čeprav smo prišli v Frankfurt, da bi videli, kaj je ostalo od mesta, napreduje obnova le počasi in se danes hodimo ponekod več kilometrov med ruševinami zombardiranih in požganih hiš. In ljudje še vedno stanujejo med ruševinami in v zasilih hiš, kar je žalostno.

Pogled na stari del Frankfurta z 92-metrskega zvonika stolne cerkve

kar štiri ženske. Ob takem položaju mnoge ženske, kakor tudi ženske organizacije, ne upoštevajo zakonov, ki se tičejo poligamije in zaslišanih porok. V starem delu mesta, kjer je največ ruševin, stojijo barake, kjer se zbira veliko število žensk, častik Baha, ki lovijo ne le vojake temveč tudi civiliste, predvsem tuje. Posebne simpatije uživajo pri teh ženskah vojaki tujih ras: vsepovsod med ruševinami slišiš ponosi šepetajoče besede: "Mein lieber John".

Tudi begunci iz ruske cone delajo sive las oblasten Zaprane Nemčije. Na stotine jih vsak dan pridebi iz Vzhodne Nemčije in prosijo zavetiste predvsem v velikih mestih. Tudi v Frankfurtu je bilo že petsto število. Med tem potujejo redki Nemci iz zapadne cone v vzhodno; kajti za dovoljenje, ki ga izdajajo ruske oblasti, je treba čakati dva do šest mesecev.

Povojna Nemčija pa ne pozna zgolj razvratu in razdejala. Ljudstvo nove Nemčije hoče delati v miru, o vojni nečejo več slišati, kajti prečkali so jo dovolj z vsemi škodljivimi posledicami zase in ostali svet!

UNICEF je izdal do sedaj 173 milijonov dolarjev

Mednarodni otroški fond ZN je ob svoji šesti obletnici ustanovitve objavil poročilo, iz katerega je razvidno, da je do zdaj potrošil približno 173 milijonov dolarjev za pomoč otrokom. Poročilo UNICEF je bilo do zdaj izdano 72 del. Poročilo navaja, da so od vsega začetka dajali pomoč le po pogojem, da so dotične države, ki so prejtele podporo, z blagom in uslugami podpirale programe UNICEF.

Zdaj skuša UNICEF izboljšati položaj mater in otrok s tem, da pomaga ustanovljati razne temeljne ustanove, katerih delo lahko kasneje nadaljujejo vlade dotičnih dežel same. V skoraj vseh deželah, v katerih je UNICEF pomagal pri protituberkulozni kampanji BCG, cepijo danes otroke že ob rojstvu proti tuberkulozi. V Jugoslaviji na primer, kjer je tudi svoj čas UNICEF pomagal voditi to kampanjo in tudi dobil o premo za domačo proizvodnjo cepiva, je BCG cepljenje zdaj obvezno za vse od rojstva do 25 let stare osebe. V drugih deželah, ki prejemajo pomoč za boj proti tuberkulozi, so predvideni podobni načrti.

Na otoku Malta, kjer je pomagal UNICEF modernizirati mlekarstvo za krajevno pastiriziranje mleka, dobiva zdaj 18.000 otrok brezplačno obroki zdravega mleka; ta uspeh je bil dosežen s sporazumom s krajevno upravo.

Na Finskem, kjer so leta 1948 uzakonili šolsko prehrano, se prehrana otrok uspešno vrši tudi še ves čas po koncu programa, ki ga je podpiral UNICEF. Finska vlada dobavlja danes mleko za okoli 460.000 šolskih otrok iz mlekarov, ki so jih modernizirali z opremo v vrednosti 127.000 dolarjev, za kar je občel UNICEF. Delo pri modernizaciji in vseh uslugah pa je plačala finska vlada, za kar je izdala približno milijon dolarjev.

V šestih letih svojega obstoja je poslal UNICEF živil v vrednosti več kot 85 milijonov dolarjev v približno 50 raznih dežel. Ta živila niso samo rešila milijonov otrok pred lakoto ampak so pokazala tudi, da je boljše prehrano milijonov drugih ljudi.

Da pomaga raznim deželam ustanoviti "šolo prave" za otroke in matere, je UNICEF poslal v te dežele razno opremo in strokovne učitelje. Poslal je zdravniške in zaščitne sestre v vse dele sveta: da so tam sodelovali pri kampanji za zdravstveno vzgojo. Otroškim klinikam je dobavljal rentgenske aparate, termometre in razno drugo opremo.

UNICEF je pomagal narodom v Evropi, Latinski Ameriki in na Srednjem vzhodu, da sgradijo svoje lastne mlekarne in tovarne za sušenje ter pasteuriziranje mleka. S pomočjo UNICEF so zgradili v Indiji tovarno za izdelovanje penicilina, ki je prva te vrste v Južni Aziji.

Denar za delo UNICEF zbiraajo s prostovoljnimi prispevki iz vlad in posameznikov. Prvi prispevek je dala ameriška vlada in sicer v znesku 15 milijonov dolarjev.

LENIN NAMESTO SKODE

Skodine tovarne so preimenovali v Leninevo. V Pragi orjavijo, da je sedaj napis na grobu barona Skode v Plznu: "Tukaj leži V. I. Lenin, prej baron Skoda".

do svojega imenovanja za pomočnika ministra notranjih zadev opravljal posle sekretarja okrajnega komiteja za Trn in Pernik pa je revolucionar, da malo takih. Medtem ko so za časa fašističnega paševanja Slavčo Trnski, Denčo Znepoljski in drugi iz njegovega okraja vodili borbo proti domačim in tujim fašistom, je on lepo sedel doma v prikačevanju "ugodnejših" pogojev, vse dokler ga niso arretirali in odgnali v Nemčijo. Danes trone Slavčo Trnski, Denčo Znepoljski in na stotine drugih po raznih ječah in koncentracijskih taboriščih. Oporitost in strahopetec Stojan Djurov pa se je povzpel do pomočnika ministra, postal general, potem ko je bil prejko neprav on tisti, ki je spravil omenjene borbe za svobodo za rešetke.

Podobno so bili nagrajeni tudi general Kumbiljev, polkovnik N. Iljev, P. Stojanov in zapovrstji vsi, ki so kakor koli in "neizpodbito" dokazali svojo privrženost ebožanskemu Stalinu in njegovim oprčnikom.

Pod strokovnim vodstvom NKVD-jevskih specialistov se je bolgarska varnostna služba kaj kmalu izrodila v pravcato tolpo povampirjenih krvolokov, ki so brez usmiljenja pokončili vse kar jim je stalo na poti. Predvsem so to bili razni najbolj znani voditelji odprniškega gibanja: Petko Karpin, bivši član politbiroja BKP, partizanska generala Vasil Markov in Kruma Borimek, ki so bili mnogi drugi bolgarski patrioti, ki so se na kakršen koli način uprli zasuženju in ropanju Bolgarije.

Glavna naloga te sofijske filiale NKVD pa je danes borba proti Jugoslaviji. Na tem področju ni meja njihovi zločinski podjeditosti. Izraža se predvsem v najbolj besni obsevalno-diverzantski dejavnosti, ki jo vrše s pomočjo posebnih skupin, ki jih tajno pošiljajo preko meje na jugoslovansko ozemlje. Pošiljajo jih pa tudi pod firmo emigrantov, političnih preganjanj, cerkvi, ki so zaradi režimskega terorja zbežali iz Bolgarije, da bi tako laže in povsem legalno izvrševali svoje gangsterske naloge. Zahvaljujoč poštem in resničnim bolgarskim emigrantom, jugoslovanskim varnostnim organom, zahvaljujoč predvsem tudi budnosti vseh jugoslovanskih ljudi, je bilo samo v zadnjem letu med nekaj sto iskrenimi nasprotniki prosovjetskega režima v Bolgariji odkritih nič manj kot 87 agentov bolgarske obsevalne službe, ki so se skušali prethotapiti v Jugoslavijo, potem ko so jih mesece in mesece pripravljali za ta posel po raznih "specialnih" kurzh. Vsa moralna beda teh neskrupuloznih moralnih izprincev pa bo morda še najbolj razvidna iz sledečega primera.

Dino Vilev je doma iz vasi Rabiš pri Belogradčiku. Ze od svojega petnajstega leta je vodil v svojem rojstnem kraju mladinsko organizacijo. Potem je bil sprejet v vojno akademijo, ker se je namenil posvetiti vojaškemu poklicu. Cez kratek čas pa ga so postavili pred izbiro, ali da po končani študi sprejme službo v varnostni službi, s tem da se jim bo udinjal kot vojun proti Jugoslaviji ali ga pa osteljejo kot brezposelnega na cesto. Vilev je bil mlad, siromahni staršev in zraven še tuberkulozen. Odločil se je, da postane vojun. Bil je poslan v Jugoslavijo, kjer je bil kmalu aretran. Na zasluslvanju je izjavil: "Ko so me pripravljali za obsevalno delo, sem majorju Čonevu pokazal rentgenjsko sliko svojih pljuč rekoč mu, da sem tuberkulozen in da zaradi tega ne bom mogel izpolnjevati nalog. Prosil sem ga, da bi me poslali na zdraviljenje, pa mi je odgovoril: 'Zdrav si kot kremen. Ti nikar ne razmišljaj, ker mislimo mi zate.' Bil sem tako depresiran, da mu nisem vedel kaj odgovoriti."

Slučaj Dina Vileva pa ni ne zadnji ne edini. Podobnih in še gusnejših primerov kominformoske asociistične morale, importirane v Bolgarijo od vseh moglih kremelskih lakejev, da bi s njeno pomočjo s čim manjšim stroškom in naporom strli vsak odpor bolgarskega naroda, si ga podredili ter angažirali v svoji vojnohujskaški kampanji, je na tisoče. Ves napredni svet jih opaža in tudi obsoja.

Obisk jugoslovanskega zoologa v Vel. Britaniji

Pod okriljem "British Councila" je bil v Veliki Britaniji na štirinajstodnevem obisku vodilni jugoslovanski zoolog in predsednik prezidija republike Srbije, dr. Sinisa Stanković. Obiskoval je Cambridge, Liverpool, Oxford in London. V Veliki Britaniji je preučeval organizacijo znanstvenih raziskovanj in način kako predavajo biologijo na britanskih univerzah.

